

U s n e s e n í

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Miroslavy Honusové v právní věci navrhovatele **volební strany Pro rozvoj Karlovy Studánky**, jednající zmocněncem MUDr. Jiřím V., bytem xxx, zastoupeného Pavlem Uhlem, advokátem v Praze 5, Kořenského 15, za účasti **1) Městského úřadu Vrbno pod Pradědem** se sídlem Vrbno pod Pradědem, Nádražní 389, **2) Martina Ch.**, **3) Jarmily R.**, **4) Radky Ch.**, **5) Ing. Pavly S.**, **6) Ing. Yvony S.**, **7) Ing. Luboše N.**, **8) MUDr. Jana V.**, **9) Jiřího K.**, **10) Ludvíka Z.**, o neplatnost voleb do Zastupitelstva obce Karlova Studánka, konaných ve dnech 15. a 16. října 2010,

t a k t o :

- I. Volby do Zastupitelstva obce Karlova Studánka, konané ve dnech 15. a 16. října 2010, **jsou neplatné.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

A.

Navrhovatel se včas podaným návrhem domáhal neplatnosti voleb do Zastupitelstva obce Karlova Studánka. Namítal, že došlo ke zneužití zákona o evidenci obyvatel a zákona o volbách do zastupitelstev obcí, současně k porušení základního principu zastupitelské demokracie, kterým je princip férovosti voleb (čl. 5 a 6 Ústavy). V období tří týdnů před konáním voleb nechal Ludvík Z., kandidát volební strany Sdružení Prosperita Karlovy Studánky, o.s. a nájemce bytu v hotelu Džbán v Karlově Studánce č.p.12, přihlásit k trvalému pobytu do tohoto bytu celkem 34 osob. Přihlášení bylo podle navrhovatele účelové. Svědčí o tom jednak termín přihlášení těsně před volbami, jednak šlo o přihlášení do objektu, který byl teprve v srpnu kolaudován k trvalému bydlení (dříve šlo o prostor v hotelu Džbán, tedy místo, kde není možno přihlásit si trvalý pobyt), a dále počet přihlášených osob do bytu 2+0 o velikosti 48m² několikanásobně přesahuje hygienické limity pro pobyt osob v uzavřeném prostoru. Ludvík Z. organizoval i docházení těchto osob do

volební místnosti. Zde tito noví voliči působili značně rozpačitě, někteří byli zjevně u voleb poprvé. Říkali, že chtějí volit pana K. a Z. V jednom případě došlo i k vynesení úřední obálky mimo volební místnost, tuto skutečnost zaprotokolovala volební komise. Navrhovatel dále poukázal na to, že v době sestavování kandidátky neměli 4 (konkrétně uvedení) kandidáti Sdružení Prosperita Karlovy Studánky, o.s. hlášený trvalý pobyt v Karlově Studánce.

Navrhovatel rozsáhle právně argumentoval, proč spatřuje v účelovém přihlášení 34 osob snahu o nezákonné ovlivnění výsledku voleb do zastupitelstva obce. Uvedl, že obec je veřejnoprávní korporací (je definována svým územím, občany, majetkem a pravomocí). Její personální substrát (občany obce) není možno chápat formálně. Občané prostřednictvím svých zástupců spravují své záležitosti. U malých obcí přitom velmi záleží na tom, kolik „formálních občanů“ se do obce přihlásí (na rozdíl od „občanů v materiálním smyslu“, tedy těch, kteří v obci skutečně žijí nebo zde vyrostli nebo zde vlastní nemovitost). Počet obyvatel obce se podle názoru navrhovatele musí vyvíjet přirozeným způsobem, je tedy závislý na porodnosti v obci, případně na přirozené migraci obyvatel. Navrhovatel zmínil předchozí judikaturu k této problematice (případy obcí Moldava a Kuřimské Jestřebí) a citoval z vystoupení Doc. JUDr. Vojtěcha Š., Ph.D. na konferenci Trvalý pobyt (2007) o tom, že volební soudy by měly velmi vážít, zda v případech typu Moldava není důvod k zneplatnění voleb.

Krajský soud usnesením ze dne 16.11.2010 č.j. 22 A 140/2010-21 návrh zamítl. K ústavní stížnosti navrhovatele bylo rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě zrušeno náležením Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 6/11 ze dne 4.5.2011.

Navrhovatel poté v doplnění návrhu uvedl, že Ludvík Z. vytvářel nátlak na to, aby přihlašování nových osob probíhalo rychle a bez potíží. Po volbách tyto osoby v Karlově Studánce nežily ani nijak neudržovaly žádnou rozumnou sociální vazbu s touto obcí.

Účastníci 2) až 7) v písemném vyjádření potvrdili, že došlo ke skutečnostem uvedeným v návrhu. Pokud by byl prokázán účel takového jednání, bylo by je nutno označit za neetické, avšak postup osob, které se přihlašovaly, byl v souladu se zákonem o evidenci obyvatel. Podle účastníků není možné odejmout někomu volební právo jen proto, že přihlášení vypadá „podezřele“, jakkoli by se to jevilo v obecném zájmu. V případě, že by soud zrušil výsledky hlasování nebo dokonce celé volby, by se podle účastníků situace pouze opakovala bez jakékoli možnosti jí bránit – účastníci se spíše obávají masového nárůstu dalšího přihlašování.

B.

Krajský soud provedl ve věci dokazování při ústním jednání.

Z výpisu ze stálého seznamu voličů a jeho dodatku soud zjistil, že v Karlově Studánce bylo pro volby do Zastupitelstva obce (a též do Senátu ČR) konané ve

dnech 15. a 16.10 2010 zapsáno celkem 214 voličů. Z nich bylo 33 voličů s místem trvalého pobytu Karlova Studánka 12, všichni tito voliči se zúčastnili voleb do Zastupitelstva obce.

Z rozhodnutí Městského úřadu Vrbno pod Pradědem jako stavebního úřadu soud zjistil, že dne 16.8.2010 byl vydán kolaudační souhlas ke stavbě: Zřízení bytové jednotky 2 + 0 v objektu občanské vybavenosti „Hotel Džbán“ v Karlově Studánce.

Z internetových informací o Hotelu Džbán ke dni 25.10.2010 soud zjistil, že tento hotel se nachází na adrese Karlova Studánka 12 a má kapacitu 70 lůžek.

Z článku Markéty R. v MF Dnes „Volby skončily. Karlova Studánka zažívá drama dál.“ soud zjistil, že podle autorky měla Karlova Studánka nejvyšší volební účast v kraji (bezmála 88% voličů). Ludvík Z. v článku popřel souvislost mezi volbami a přihlašování nových obyvatel, když řekl: „My ty lidi nepřihlašujeme na volby. My jsme do hotelu přihlásili klienty, kteří u nás bydlí dlouhodobě a dlouhodobě zde žádají o pobyt.“

Ze seznamu změn v evidenci obyvatel v Karlově Studánce soud zjistil, že v období od 11.8.2010 do 13.10.2010 bylo provedeno celkem 32 změn trvalého pobytu v obci, z toho 26 se týkalo přihlášení do č.p. 12. Z těchto 26 osob si již 3 osoby odhlásily trvalý pobyt do jiných obcí, a to během března 2011 (seznam změn byl soudu poskytnut ve stavu k 24.4.2011).

Ze spisu Krajského soudu v Ostravě sp. zn. 22 A 150/2010 soud zjistil, že v návrhu, který se také týkal voleb do Zastupitelstva Karlovy Studánky a který podal Ludvík Z. jako ředitel Sdružení Prosperita Karlovy Studánky o.s., bylo obsaženo tvrzení, že 33 občanům Karlovy Studánky nebyly vůbec doručeny hlasovací lístky.

Z výpovědi svědka Romana R. soud zjistil, že před podzimními volbami 2010 byl starostou Karlovy Studánky. Poté, kdy onemocněla úřednice paní H., přijímal svědek přihlášky k trvalému pobytu. Lidé, kteří se přihlašovali do č.p.12, vždy přišli s panem Z., ten vždy podepsal, že s přihlášením souhlasí a zaplatil za ně správné poplatky. Svědek ty lidi předtím neznal a ani poté je v obci nikdy neviděl. Svědek měl pochybnosti o dokumentech, které byly při přihlašování předkládány, proto nechal ve spojení s krajským úřadem prověřit, zda je to v pořádku, avšak bylo mu řečeno, že ano. V souvislosti s touto prodlevou v zapisování nových občanů podal Ludvík Z. na svědka trestní oznámení, zjevně byl s prodlevou nespokojen. Svědek slyšel od paní Ch. (účastnice 4 – pozn. soudu), že Ludvík Z. provádí nábor na ubytování do č.p.12.

Z výpovědi svědkyně Marie H. soud zjistil, že je dlouholetou úřednicí na úseku evidence obyvatel v Karlově Studánce. Asi měsíc nebo dva před volbami v roce 2010 probíhalo přihlašování nových obyvatel do č.p.12, když již předtím se pan Z. (nájemce nemovitosti) a pan K. (majitel nemovitosti) informovali na postup, jak se přihlašuje. Noví obyvatelé se chodili přihlašovat většinou s panem Z., ten říkal, že jsou tam z pracovních důvodů, kvůli jeho podnikatelské činnosti. Když už bylo přihlašovaných více než 20, přiklonila se svědkyně k názoru, že jsou tam asi kvůli volbám, ale zákon přihlašování umožňuje, a tak svědkyně postupovala podle zákona.

Z výpovědi svědka Jiřího D. soud zjistil, že v říjnových volbách 2010 do Zastupitelstva Karlovy Studánky byl již potřetí členem okrskové volební komise. Podle svědka nedocházelo ve volební místnosti k žádným neobvyklým věcem, vše probíhalo podle zákona, všichni měli oprávnění volit. Ludvík Z. nedoprovázel podle svědka do volební místnosti žádné další voliče kromě své manželky. Podle svědka nedošlo ve volební místnosti k žádné nezákonné manipulaci s úřední obálkou. Svědek znal některé z nově přihlašovaných, avšak nežili v Karlově Studánce ani tam nepracovali, a to za celou dobu, kdy svědek žije v obci, tj. od roku 1974.

Z výpovědi svědkyně Anny S. soud zjistil, že v říjnových volbách 2010 do Zastupitelstva Karlovy Studánky byla poprvé členkou okrskové volební komise. Do volební místnosti přišel jeden pán, chtěl volit a zeptal se, koho má volit, komise mu řekla, že je to jeho svobodná volba, on poté odešel za plentu a někoho zvolil. Svědkyně si matně vzpomínala na případ s úřední obálkou: ta byla určena pro senátní volby, byla někým odnesena z volební místnosti a zpět ji přinesla manželka pana Z., ten pak přišel do volební místnosti a řešil to s komisí. O věci sepsali záznam a zapečetili jej s ostatní volební dokumentací. Voleb se účastnily i osoby, které svědkyně neznala, nikdy předtím ani potom je v obci neviděla, měly stejné místo trvalého pobytu jako pan Z., ve volební místnosti působily nervózně.

Z výpovědi svědkyně Anežky V. soud zjistil, že v říjnových volbách 2010 do Zastupitelstva Karlovy Studánky byla poprvé členkou okrskové volební komise. Je sestrou MUDr. Jiřího V. (volebního zmocněnce navrhovatele – pozn. soudu). Volby podle svědkyně proběhly zcela korektně. Volit přišli i lidé, které v obci nikdo neznal, ani dříve ani poté je tam nikdo neviděl. Někteří z nich byli zmateni, volili poprvé, někdy přišli s tím, že chtějí volit pana Z., na to jim komise řekla, že budou volit až za plentou. Svědkyni byli tito lidé podezřelí, proto vyhotovila jejich seznam, jednalo se o voliče s trvalým bydlištěm v č.p.12. Svědkyně nevyhotovila obdobný seznam ohledně lidí z č.p. 50, protože tam žijí lidé, kteří žijí v Karlově Studánce již nějakou dobu a většina lidí je zná. Ve volební místnosti dále došlo k tomu, že manželka pana Z. přišla již s orazítkovanou úřední obálkou, která se dává vždy až v úřední síni.

Z výpovědi svědka Pavla Z. soud zjistil, že v říjnových volbách 2010 do Zastupitelstva Karlovy Studánky byl poprvé členem okrskové volební komise. Vzhledem k tomu, že nebydlí v Karlově Studánce, ale v Ludvíkově, zná jen některé lidi z Karlovy Studánky podle vidění, při volbách si nevšiml ničeho zvláštního.

Z výpovědi svědkyně Anny K. soud zjistil, že je sestrou Ludvíka Z. Ona i její přítel Karel M. bydlí v Bruntále, jsou oba důchodci, v Karlově Studánce se jim líbí a chtěli by podpořit rozvoj Karlovy Studánky. Na dotaz, jak konkrétně by jej chtěli podpořit, uvedla svědkyně, že „tak, prostě vším“. Do Hotelu Džbán se přihlásili k trvalému pobytu, bydleli tam v hotelovém pokoji. Odhlásili se kvůli přítelově těžké nemoci, měli v Karlově Studánce problémy s lékaři, se sanitkami atd.

Ze seznamu změn v evidenci obyvatel v Karlově Studánce soud zjistil, že Anna K. se přihlásila k trvalému pobytu do č.p.12 dne 20.9.2010 a odhlásila dne 9.3.2011, Karel M. se přihlásil dne 20.9.2010 a odhlásil dne 14.3.2011.

Z výpovědi svědkyně Jany Z. soud zjistil, že je manželkou Ludvíka Z. Předtím, než se v říjnu 2010 (konkrétně 4.10. – pozn. soudu) přihlásila do č.p.12 k trvalému pobytu, nebydlela společně s manželem. Do Hotelu Džbán se průběžně hlásili lidé na trvalé bydliště, hotel není plně využitý, takže jim bylo umožněno, aby tam mohli někdy přespát.

Z výpovědi svědka Karla S. soud zjistil, že se dlouhá léta zná s Ludvíkem Z., hrávali spolu fotbal. K pobytu v Karlově Studánce č.p.12 se přihlásil (dne 4.10.2010 – pozn. soudu) proto, že tam chtěl bydlet odjakživa, je tam čerstvý vzduch a příroda, dříve byl horníkem, takže to prospívá jeho zdraví. Svědek slyšel o možnosti se tam přihlásit, již dříve s tím otravoval pana Z., nikdo k tomu svědka nepřemlouval. Svědek popřel, že by to mělo něco společného s volbami. V Karlově Studánce sice byl volit, ale chodíval volit i dříve v Bruntále. Svědek se v Karlově Studánce zdržuje občas, bývá u syna v Oborné, také v Brně, v Olomouci... Svědek nemá v Karlově Studánce zřízení dopisní schránku, to ho nenapadlo, nikdo mu nepíše. O jednání soudu se dozvěděl od Ludvíka Z.

Z doručenek, založených ve spise na č.l. 73 až 84, 86 až 89, 91 až 94, 101 soud zjistil, že – kromě již výše zmíněného Karla S. - dalších 21 osob (z počtu 26 přihlášených do č.p.12 v období srpna až října 2010), nemá v místě svého trvalého pobytu zřízení domovní schránku. Tři z nich přitom byli kandidáty volební strany Sdružení Prosperita Karlovy Studánky, o.s., tedy spolukandidáty Ludvíka Z. a Jiřího K., jak soud zjistil porovnáním s údaji z veřejně dostupných zdrojů (www.volby.cz – č.l. 126 spisu).

Z veřejně dostupných zdrojů (www.volby.cz – č.l. 119 až 127 spisu) soud zjistil vyhlášené výsledky voleb do Zastupitelstva obce Karlova Studánka, konaných 15. a 16.10.2010, s tím, že pro jednotlivé volební strany bylo odevzdáno celkem:

* Sdružení žen obce Karlova Studánka	24 hlasů,
* SBOR DOBROVOLNÝCH HASIČŮ OBCE (účastník 2)	158 hlasů,
* ČSSD (účastnice 3)	177 hlasů,
* SPOKOJENÍ OBČANÉ II.	126 hlasů,
* Pro občany Karlovy Studánky“	62 hlasy,
* Spokojení občané I. (účastníci 4,5,6,7)	535 hlasů,
* navrhovatel (účastník 8)	218 hlasů,
* Sdružení Prosperita Karlovy Studánky o.s. (účastníci 9,10)	325 hlasů,
* NEZÁVISLÍ	38 hlasů.
*	

Krajský soud zveřejněné výsledky dále přepočtl, aby zjistil, o kolik hlasů by muselo Sdružení Prosperita Karlovy Studánky o.s. dostat méně, aby to mělo vliv na některý z jejích mandátů. Zjistil tak, že Sdružení Prosperita Karlovy Studánky o.s. by poslední z mandátů neobdrželo, bylo-li by pro něj odevzdáno nejméně o 74 hlasy méně, což při teoretickém přepočtu – při zohlednění jen voličů hlasujících pro tuto stranu jako celek - představuje minimálně o **9 voličů** méně.

C.

Soud neprovedl tyto navržené důkazy:

Orientační seznam osob účelově přihlášených do č.p.12, neboť si obstaral a provedl důkaz oficiálním seznamem změn v evidenci obyvatel v Karlově Studánce.

Kopie hlasovacího lístku, neboť důkazní návrh nesměřoval k této věci, ale týkal se procesu registrace kandidátních listin, jak bude ještě zmíněno níže.

Svědecká výpověď zapisovatelky okrskové volební komise, neboť měl k dispozici výpovědi samotných členů této komise.

Protokol o průběhu voleb, neboť měl k dispozici výpovědi samotných členů okrskové volební komise.

D.

V závěrečném návrhu zdůraznil zástupce navrhovatele, že osoby, které se přihlašovaly, v obci nikdy nežily, ani před volbami, ani po nich. Na protiprávní jednání je třeba reagovat, a to i za situace, že je zde nebezpečí opakování celé situace, protože jinak by to vedlo k právnímu nihilizmu. Ponechal na úvaze soudu, zda prohlásí za neplatné hlasování či volby jako celek.

Účastník 1) uvedl v závěrečném návrhu, že Městský úřad Vrbno pod Pradědem je registračním úřadem, seznamy voličů měla na starosti obec Karlova Studánka. Podle účastníka 1) by nejlepším řešením byly nové volby.

Účastnice 3) uvedla v závěrečném návrhu, že nepovažuje jednání Ludvíka Z. za etické a slušné, ale nebyla by pro nové volby, protože pánové Z. a K., ač jsou zastupiteli, nemají velký vliv na chod obce.

Účastnice 4) uvedla v závěrečném návrhu, že si nedovede představit v praxi vyškrtávání osob ze seznamu voličů, o němž se zmiňoval Ústavní soud v nálezu, a to zvláště u větších obcí.

Účastnice 6) uvedla v závěrečném návrhu, že jednání pana Z. nebylo etické, ale kandidáti strany, za kterou kandidovala i účastnice 6), šli do voleb proto, aby pomohli lidem, např. s dostupností lékařské služby. Již 7 měsíců se o něco snaží, v případě nových voleb by to byla škoda práce a peněz.

Účastník 7) uvedl v závěrečném návrhu, ať se naši legislativci chytanou za nos, Karlova Studánka potřebuje řádné vedení obce, do roku 2013 je poslední možnost k získávání grantů.

Účastníci 2) a 5) se na závěr jednání nevyjádřili, účastníci 8) a 9) omluvili svou neúčast u jednání, účastník 10) se bez omluvy nedostavil, ačkoli si předvolání osobně převzal.

E.

Podle čl. 5 zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, politický systém je založen na svobodném a dobrovolném vzniku a volné soutěži politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů.

Podle čl. 21 odst. 1 zákona č. 2/1993 Sb., Listiny základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů (dále jen Listina), občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců.

Podle čl. 21 odst. 4 Listiny, občané mají za rovných podmínek přístup k voleným a jiným veřejným funkcím.

Podle čl. 100 odst. 1 zákona č. 1/1993 Sb., Ústavy České republiky, ve znění pozdějších předpisů, územní samosprávné celky jsou územními společenstvími občanů, která mají právo na samosprávu.

Stěžejní otázkou v této věci byl výklad pojmu „trvalý pobyt“ jako jednoho z předpokladů aktivního volebního práva podle § 4 odst.1 zákona č. 491/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen volební zákon).

Jak již uvedl krajský soud v usnesení ze dne 16.11.2010 č.j. 22 A 140/2010-21, soud se neztotožňuje se závěry Krajského soudu v Ústí nad Labem (usnesení ze dne 31.5.2005 č.j.15 Ca 102/2005-26 – Moldava), že z hlediska aktivního volebního práva do zastupitelstva obce není rozhodné, zda-li občan v obci skutečně žije. Krajský soud v Ostravě plně souhlasí s právním názorem navrhovatele, že občany obce nelze chápat formálně – jsou to právě oni, kdo prostřednictvím svých zástupců spravují celou škálu svých lokálních záležitostí podle místních zvyklostí (srov. § 35 odst. 2 zákona č. 128/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů). Podle soudu též platí přímá úměra – čím menší obec, tím důležitější roli hrají jednotliví zastupitelé. K témuž závěru dospěl Ústavní soud v nálezu ze dne 4.5.2011 sp.zn. Pl. ÚS 6/11, když uvedl (bod 35.) : *Otázka trvalého bydliště občanů je sice v obecné rovině záležitostí evidenční a nikoliv faktickou (zákon o evidenci obyvatel sice v § 10 odst. 1 uvádí demonstrativní výčet kritérií pro volbu místa trvalého pobytu, ovšem jejich skutečná existence není při ohlašování tohoto místa prověřována), nicméně ve věcech volebních je dle názoru Ústavního soudu nutno pojem vykládat materiálně. Příležitější je proto postoj zaujatý ve výše citovaném nálezu sp. zn. Pl. ÚS 9/94, vycházející z trvalého pobytu jako stavu faktického. Tento závěr podporuje i ústavní vymezení územních samosprávných celků jako územních společenství občanů, která mají právo na samosprávu (čl. 100 odst. 1 Ústavy). Smyslem formální existence obce je, aby si její obyvatelé mohli sami spravovat své vlastní záležitosti. Činí tak prostřednictvím orgánů obce. Proto také oprávnění tyto orgány vytvářet je podmíněno faktickým poutem obyvatele - voliče k obci. O existenci tohoto pouta neshledává sama subjektivní vůle osoby v podobě zápisu mezi občany obce, ale musí být odpovídajícím způsobem objektivně vyjádřena.*

F.

V řízení před krajským soudem bylo prokázáno, že v období od 11.8.2010 do 13.10.2010 se k trvalému pobytu do Karlovy Studánky, č.p.12 (Hotel Džbán) přihlásilo 26 osob, přihlašoval je Ludvík Z. – kandidát volební strany Sdružení Prosperita Karlovy Studánky o.s. (seznam změn v evidenci obyvatel, výpověď svědků R. a H., www.volby.cz). Na stejné adrese je hlášen k trvalému pobytu i Jiří K. (účastník 9), který taktéž kandidoval za volební stranu Sdružení Prosperita Karlovy Studánky o.s.

V řízení tedy bylo prokázáno, že tyto osoby se

- 1) přihlásily k pobytu v obci do téže nemovitosti (čp. 12), která
- 2) byla místem trvalého pobytu dvou kandidátů téže volební strany do zastupitelstva, přičemž
- 3) k uvedenému došlo v úzké časové souvislosti s termínem voleb.

Rozpor mezi počtem přihlášených osob uvedeným v návrhu a prokázaným soudem je přitom vysvětlitelný tím, že seznam osob pro navrhovatele vyhotovila svědkyně V. podle seznamu voličů (šlo tedy o veškeré osoby s místem trvalého pobytu v č.p. 12, bez ohledu na datum jejich přihlášení).

G.

Tato specifická kombinace okolností (viz F.), vede podle Ústavního soudu sama o sobě k přirozenému závěru, že nově přihlášené osoby byly motivovány pouze snahou ovlivnit výsledek voleb, aniž by měly zájem vytvořit s obcí skutečný svazek. Tvrzení a prokázání těchto skutečností stačí podle Ústavního soudu ke vzniku domněnky, že dotyčné osoby jednaly v úmyslu prospět ve volbách konkrétním kandidátům. Jak vyslovil Ústavní soud, v řízení by ale samozřejmě mohl být prokázán opak.

V řízení před krajským soudem bylo prokázáno, že panu Z. velmi záleželo na tom, aby přihlašování proběhlo rychle, platil poplatky za přihlašování a při prodlevě podal trestní oznámení na tehdejšího starostu (výpověď svědka R.). Tyto osoby předtím v obci nežily, nepracovaly, pouze se (a to všechny) zúčastnily voleb do Zastupitelstva obce, poté je opět nikdo v obci nevidal (výpověď svědků R., D., S., V.). Z těchto osob celkem 22 nemá v místě trvalého pobytu v č.p. 12 zřízenou domovní schránku, a to včetně 3 osob, které figurovaly jako další kandidáti volební strany Sdružení Prosperita Karlovy Studánky o.s. (doručenky soudu, www.volby.cz).

Jedinou osobou, u níž byl v řízení prokázán zájem vytvořit s obcí Karlova Studánka skutečný svazek, byla svědkyně Jana Z. - manželka účastníka 10) (manželé mají podle § 18 zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, povinnost žít spolu).

Motivy, které soudu předestřela svědkyně Anna K. k objasnění toho, proč se i s přítelem Karlem M. přihlásili k pobytu v č.p. 12, nepovažuje soud za způsobilé k vyvrácení domněnky, že jednali v úmyslu prospět ve volbách konkrétnímu kandidátovi (v Karlově Studánce se jim líbí a chtěli by podpořit rozvoj Karlovy

Studánky „tak, prostě vším“). K jejímu vysvětlení, proč se na jaře 2011 opět odhlásili, soud podotýká, že jako sestra Ludvíka Z., bydlící v nedalekém Bruntále, znala svědkyně jistě dostatečně poměry v Karlově Studánce, včetně dostupnosti lékařské péče.

Ani u svědka Karla S. neshledal soud takové důvody, které by prokazovaly jeho skutečnou, autentickou vazbu k obci. Svědkovi se na jedné straně tak líbí příroda a čerstvý vzduch v Karlově Studánce, že tam chtěl odjakživa bydlet, na straně druhé však nijak tohoto dobrodiní pro své zdraví fakticky nevyužívá, když se v obci zdržuje jen občas a vyjmenoval celý seznam míst, kde skutečně pobývá. Navíc ani nepovažoval za nutné mít v místě svého trvalého pobytu domovní schránku.

Krajský soud tedy uzavírá, že v řízení nebyla vyvrácena domněnka, že dotyčné osoby (resp. 25 z 26 těchto osob) jednaly v úmyslu prospět ve volbách konkrétním kandidátům, a to kandidátům volební strany Sdružení Prosperita Karlovy Studánky o.s.

H.

V řízení nebyla prokázána některá tvrzení navrhovatele, avšak podle soudu nejde o tak zásadní skutečnosti, aby měly podstatný vliv na rozhodování soudu.

Především nebylo prokázáno, že by se osoby přihlašovaly do bytu 2 + 0, bylo to na adresu Karlova Studánka č.p.12, což není pouze byt, ale celý objekt Hotelu Džbán (se 70 lůžky). Jak přitom vyplývá z § 10 odst.1 zákona č. 133/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o evidenci obyvatel), objektem, v němž může mít občan trvalý pobyt, může být také objekt určený pro ubytování. V souladu s § 43 an. vyhlášky č. 268/2009 Sb. patří hotel mezi stavby ubytovacích zařízení (dříve obdobně § 53 vyhlášky č. 137/1998 Sb.). V této souvislosti proto nemá velkou důkazní váhu kolaudační souhlas ze dne 16.8.2010.

Dále nebylo prokázáno, že by Ludvík Z. organizoval docházení oněch osob do volební místnosti, když taková skutečnost nevyplývá z výpovědi žádného svědka ani z jiných důkazních prostředků.

Pokud jde o tvrzenou nezákonnou manipulaci s odnesenou úřední obálkou, k tomu podle svědkyň S. a V. skutečně došlo, avšak jednalo se o obálku k senátním volbám, které probíhaly zároveň, takže tento incident neměl vliv na průběh voleb do Zastupitelstva obce.

Pokud jde o chování oněch osob ve volební místnosti, bylo prokázáno pouze to, že působily nervózně (svědkyně S.), zmateně, některé volily poprvé, někdy přišly s tím, že chtějí volit pana Z. (svědkyně V.), vždy však byly volební komisí náležitě informovány a vše proběhlo podle předpisů (svědek D.).

Pokud navrhovatel hodlal prokazovat své tvrzení o nekalých praktikách účastníka 10) také výňatkem ze spisu zdejšího soudu sp. zn. 22 A 150/2010, pak

v něm Ludvík Z. hovoří o 33 občanech Karlovy Studánky, kteří údajně neobdrželi hlasovací lístky, ale není patrné, o jaké konkrétní občany se mělo jednat, kde měli bydliště atd. Srovnáním s výpisem ze seznamu voličů se sice nabízí, že by se mohlo jednat o obyvatele přihlášené k trvalému pobytu v č.p.12, avšak ani taková informace by – sama o sobě – neprokazovala tvrzení navrhovatele.

Velkou vypovídací hodnotu nemá podle soudu ani článek z MF Dnes, když ohledně přihlašování osob měl soud k dispozici výpovědi svědků R. a H.

Z výpovědi svědka Pavla Z. nevyplývaly žádné relevantní informace k nově přihlášeným osobám, neboť svědek nežije v Karlově Studánce, nezná místní poměry.

Námitkou, že v době sestavování kandidátky neměli někteří kandidáti trvalý pobyt v Karlově Studánce, se soud nezabýval. Jak již volební soudy opakovaně vyslovily, návrhem na neplatnost voleb nelze zpětně řešit otázky týkající se registrace kandidátních listin, k tomu slouží jiné zákonné nástroje v jiném časovém úseku (např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9.12.2004 č.j. Vol 11/2004-31 nebo téhož soudu ze dne 29.6.2010 č.j. Vol 36/2010-27).

CH.

S ohledem na závěry o existenci zcela účelového jednání, jehož cílem byl vznik aktivního volebního práva, tedy jednání obcházejícího volební zákon (viz G.) se soud dále zabýval otázkou, zda k tomuto jednání došlo v takové míře, že je tu dána jistota nebo alespoň vysoká pravděpodobnost ovlivnění výsledků voleb tak, že pokud by k tomu nedošlo, nebylo by Zastupitelstvo Karlovy Studánky zvoleno ve složení, jaké je uvedeno v oficiálních výsledcích voleb z 15. – 16.10.2010.

V řízení bylo prokázáno, že nekalá praktika účelového přihlašování k trvalému pobytu se týkala 25 voličů, přitom z výpočtu soudu vyplývá, že Sdružení Prosperita Karlovy Studánky o.s. by poslední z mandátů neobdrželo, pokud by pro něj hlasovalo minimálně o 9 voličů méně, než tomu bylo 15. – 16.10.2010. Soud tedy uzavírá, že toto účelové jednání mělo reálný vliv na to, jakého volebního výsledku dosáhla volební strana Sdružení Prosperita Karlovy Studánky o.s. a zjištěná skutečnost znamená porušení ústavních principů demokratických voleb.

I.

Vzhledem k tomu, že v dané věci byly narušeny úkony předcházející samotnému hlasování voličů (seznamy voličů jsou uzavírány dva dny přede dnem voleb – srov. § 28 odst. 4 volebního zákona), vyslovil soud neplatnost voleb jako celku, nikoli jen neplatnost hlasování.

Soud plně chápe praktické potíže, které pro obec vyplývají z opakování volebního procesu, a spolu s Ústavním soudem důrazně apeluje na zákonodárce, aby změnou zákona lépe upravili podmínky aktivního volebního práva a zabránili tak zneužívání dosud benevolentně nastaveného kritéria trvalého pobytu.

V souladu s § 93 odst. 4 s.ř.s. soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u ě n í: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 104 odst. 1 s.ř.s.).

Toto usnesení nabývá právní moci vyvěšením na úřední desku Krajského soudu v Ostravě (§ 93 odst. 5 s.ř.s.).

V Ostravě dne 15. 6. 2011

Za správnost vyhotovení:
Marcela Jánová

JUDr. Monika Javorová, v. r.
předsedkyně senátu